

Asia: VN/2160/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Kysymykset lausunnon antajille

Millaisia huomioita teillä on oppivelvollisuuslakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

Esitetyt täsmennykset selkeyttävät oppivelvollisuuden toimeenpanoa ja vastaavat käytännössä havaittuihin epäselvyyksiin.

Mahdollisuus suorittaa oppivelvollisuus työpajatoiminnassa parantaa niiden nuorten tavoittamista, joille perinteinen koulutuspolku ei ole toimiva. Samalla on tärkeää varmistaa, että ohjaus, vastuut ja tiedonkulku eri toimijoiden välillä ovat selkeästi määriteltyjä.

Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuun tarkentaminen on perusteltua, mutta muutoksilla voi olla resurssi- ja hallinnollisia vaikutuksia, jotka on huomioitava toimeenpanossa.

Maksuttomuutta ja majoituskorvausta koskevat täsmennykset tukevat oppivelvollisten yhdenvertaisuutta, mutta edellyttävät riittävää ja ennakoitavaa rahoitusta opetuksen järjestäjille. Valtion koulukotiin sijoitetut oppivelvolliset lapset suorittavat oppivelvollisuutta Valtion koulukodin koulussa ja opiskelevat perusopetuksessa, aikuisten perusopetuksessa tai TUVA-koulutuksessa. Varmistamme oppilaiden sivistyksellisten oikeuksien toteutumisen myös sijoituksen aikana. Lakiuudistukseen tulisi lisätä kotikunnan korvausvelvollisuus Valtion koulukodille sijoituksen aikana.

Millaisia huomioita teillä on tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettuun lakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

Osatoteutusten mahdollistaminen lisää TUVA-koulutuksen joustavuutta ja saavutettavuutta, ja vastaa paremmin opiskelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin.

Muutokset tukevat TUVA-koulutuksen keskeistä tavoitetta eli perusvalmiuksien vahvistamista ja siirtymistä lukio- tai ammatilliseen koulutukseen.

Lausunnossa on syytä kiinnittää huomiota siihen, että kevennetyt vaatimukset eivät heikennä koulutuksen pedagogista laatua tai opiskelijan saamaa tukea.

Järjestämislupia ja koulutuksen rakennetta koskeva sääntely kaippaa selkeyttä, jotta muutokset eivät lisää opetuksen järjestäjien hallinnollista kuormitusta. Laissa tulee huomioida sijaishuollossa asuvat

TUVA-opiskelijat. Laki ei tällä hetkellä tunnista TUVA-opiskelijaa, jonka asuinkunta on eri kuin kotikunta.

Esityksen sivu 16 ja järjestyssäännöt lisäys on hyvä: lainsäädäntö ei tällä hetkellä velvoita laatimaan tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen osalta järjestyssääntöjä, mikä on koettu puutteeksi. Opetushallituksen järjestyssäännön laatimisesta antaman ohjeen mukaan myös tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen on suositeltavaa laatia järjestyssäännöt. Opetuksen järjestämisluvan tulisi määrittää järjestyssääntöjen laatimista TUVA-koulutuksen osalta. Pidämme tärkeänä, että Valtion koulukodin koulussa kaikilla oppilailla ja opiskelijoilla on samat säännöt riippumatta siitä ovatko he perusopetuksen vai TUVA-koulutuksen oppilaita.

Millaisia huomioita teillä on perusopetuslakiin, ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin ja lukiolakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

Oppivelvollisten ensisijaisuus opiskelijavalinnoissa vahvistaa oppivelvollisuuslainsäädännön tavoitteita ja tukee nuorten koulutukseen kiinnittymistä.

Muutoksilla voi kuitenkin olla vaikutuksia aikuishakijoiden mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, mikä on syytä huomioida koulutustarjonnan kokonaisuutta arvioitaessa. Esityksen kokonaisuutta voidaan pitää tavoitteidensa osalta perusteltuna, mutta haluamme korostaa käytännön toimeenpanon, resursoinnin ja ohjauksen merkitystä, jotta muutokset tukevat aidosti oppivelvollisten koulutuspolkuja ja opetuksen järjestäjien toimintakykyä. Eri koulutusasteilla on käynnissä oppimisen tuen uudistukset, jotka tulevat nopealla aikavälillä. Olisiko tässä lakiuudistuksessa järkevää käyttää siirtymäaikaa?

Aikuisten perusopetuksen maksuttomuutta koskeva täsmennys on kannatettava, mutta edellyttää rahoituksen ja kustannusvastuun selkeää määrittelyä.

Lakimuutokset edellyttävät riittävää ohjeistusta ja koulutusta opetuksen järjestäjille ennen voimaantuloa. Miten mahdollistetaan oppivelvollisen opiskelu suljetussa kontrolloidussa ympäristössä, jos opiskelijalla on TUVA-opinnot päättövaiheessa ja sijoitus jatkuu 18-vuotiaana.

Korpela-Liimatainen Tiina
Valtion koulukodit

Loukonen Maija
Valtion koulukodit